

LA LECTORA DESACOMPLEXADA

El dimoni ianqui

EVA PIQUER

evapiquer@periodistes.org

De ben jove, la lectora desacomplexada era antiamericana perquè sí, perquè no s'havia plantejat mai deixar de ser-ho. Ho era de forma natural, de la mateixa manera que era (i continua sent) feminista, nacionalista i d'esquerres. Els ianquis representaven tot allò que ella no volia ser, ni de lluny. Eren sens dubte els dolents de la pel·lícula (i si era de Hollywood, la pel·lícula, encara pitjor).

Però la protagonista d'aquesta secció va créixer, va voler veure món i va anar a parar als Estats Units. S'hi va estar prou temps per conèixer una mica la societat nord-americana. I, tocada per una barreja de clarividència i síndrome d'Estocolm, va començar a posar en dubte la pretesa superioritat europea. Des d'aleshores, sempre que algú critica els americans, ella no s'apressa a desmentir-lo, però sí que hi afegeix un però.

S'entén doncs que comprés el llibre *L'obsessió antiamericana*, de Jean-François Revel (Proa en català i Urano en castellà), així que va aterrar a les taules de novetats. Diguem d'entrada que ja el va agafar amb la intenció de deixar-se convèncer poc o molt pel filòsof i assagista francès (però també amb cert recel: aquest pensador liberal ha estat alineat sovint amb els teòrics de la dreta anticomunista). I sí, reticències a banda, l'anàlisi de Revel va estar a l'alçada de les expectatives. L'autor dissectiona un a un els arguments simplistes, més passionalistes que racionals, que fan servir els que ataquen compulsivament els Estats Units, i demostra la contradicció o incoherència de bona part d'aquests arguments.

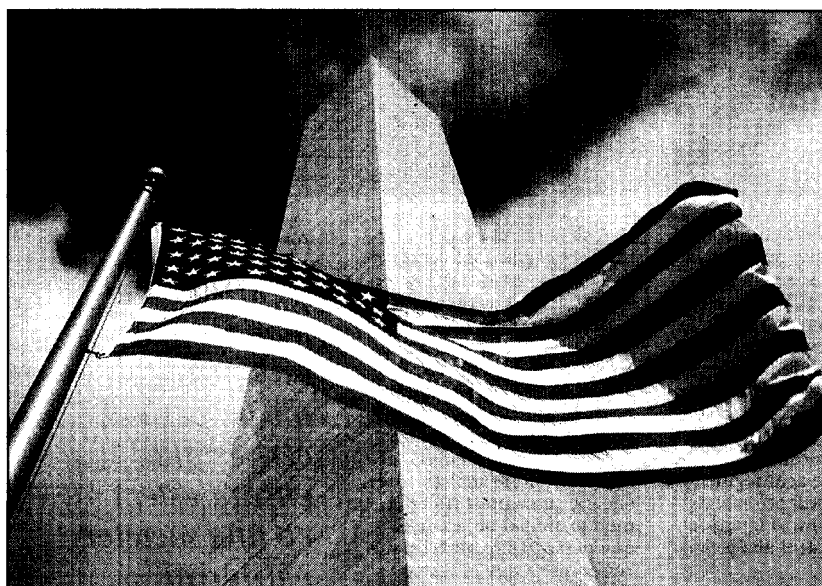
Revel conclou que l'antiamericanisme juga en contra dels qui el practiquen, ja que reforça la superpotència nord-americana. "A còpia de criticar els americans facin el que facin i en totes les ocasions, fins i tot quan tenen raó, els europeus (no som

els únics, però anem al capdavant) els impulsem a ignorar les nostres objeccions, fins i tot quan estan fonamentades". És cert, diu Revel, que la necessitat de contenir els excessos reals o eventuais de la superpotència requereix de la resta del món una vigilància crítica i l'exigència de participar en l'elaboració de decisions que afecten tots els països. Però aquesta vigilància i aquesta exigència no tenen cap possibilitat de ser tingudes en consideració pels Estats Units si les crítiques i les reivindicacions que se'ls adrecen no són pertinents i racionals. "Són les mentides de la parcialitat antiamericana les que construeixen la unilateralitat americana", afirma Revel.

Els europeus condemnen Amèrica en el seu conjunt i no en salven res de

la diguem-ne cultura americana, millor no parlar-ne. La literatura és del tot acrítica i Hollywood no ha produït res més que nyaps.

"Tota societat té els seus defectes, i fins i tot les seves ignomínies. I és lícit que qualsevol observador els descriu i els condemni. Però cal que siguin veritat", observa Revel. Segons ell, els atacs sistemàtics als Estats Units denoten desconeixement i mala fe. Prenem la cultura com a exemple. Els escriptors americans són molt més crítics amb la pròpia societat del que proclamen els militants de l'antiamericanisme. I les pel·lícules aborden temes socials o polítics incòmodes amb més freqüència i d'una manera molt més crua que les produccions europees. "La idea que a Amèrica la literatura i el cinema es-

EL MENYSPREU IRRACIONAL CONTRA ELS NORD-AMERICANS ELS ENFORTEIX

MOLLY RILEY / REUTERS

res. Creuen que es tracta d'una societat governada pels diners, on no té cabuda cap altre ideal, ni moral, ni cultural, ni humà, ni cívica, ni professional, ni intel·lectual. Un individu només existeix en funció del seu compte bancari. Fora d'això, la pobresa i la violència campen per tot arreu. No hi ha seguretat social, ni subsidis d'atur, ni jubilacions, ni ajuts als desvalguts, ni solidaritat. De

tan completament consagrats a l'autosatisfacció del somni americà i de l'excel·lència americana té molt de deliri, o posa de manifest una ignorància que, com gairebé sempre en el cas dels Estats Units, és una ignorància voluntària".

Un apunt final: la lectora desacomplexada va sobreviure tres hiverns entre barres i estrelles sense menjar ni una trista hamburguesa.